

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Қарағанды облысы білім басқармасының Нұра ауданы білім бөлімінің «Соналы бастауыш мектебі» коммуналдық мемлекеттік мекемесі (бұдан әрі – мемлекеттік мекеме) функцияларды орындау үшін мекеменің ұйымдық - құқықтық түрінде құрылған, заңды тұлға мәртебесі бар коммерциялық емес ұйым болып табылады.

2. Мемлекеттік мекеменің түрі: коммуналдық.

3. Мемлекеттік мекеме облыстың жергілікті атқарушы органының шешімімен құрылады.

4. Мемлекеттік мекеменің құрылтайшысы: Қарағанды облысының әкімдігі.

5. Мемлекеттік мекемені басқаруды жүзеге асыратын басқару органы «Нұра ауданының білім бөлімі» мемлекеттік мекемесі болып табылады.

6. Мемлекеттік мекеменің мемлекеттік (қазақ) тілдегі атауы: Қарағанды облысы білім басқармасының Нұра ауданы білім бөлімінің «Соналы бастауыш мектебі» коммуналдық мемлекеттік мекемесі;
орыс тілінде:

Коммунальное государственное учреждение «Соналинская начальная школа» отдела образования Нуринаского района управления образования Карагандинской области.

7. Мемлекеттік мекеменің орналасқан жері: 100921, Қарағанды облысы, Нұра ауданы, Соналы ауылы, Абай көшесі, 13 ғимарат.

2-тарау. Мемлекеттік мекеменің заңды мәртебесі

8. Мемлекеттік мекеменің дербес теңгерімі, Қазақстан Республикасының Мемлекеттік Елтаңбасы бейнеленген және мемлекеттік мекеменің атауы жазылған бланкісі мен мөрі болады.

9. Қазақстан Республикасы заңнамасында көзделген жағдайларды қоспағанда мектеп басқа заңды тұлғаны құра алмайды, сондай-ақ оның құрылтайшысы (қатысушысы) бола алмайды.

10. Мемлекеттік мекеме өз міндеттемелері үшін қолындағы ақшамен жауап береді. Егер мемлекеттік мекемеге ақша жеткіліксіз болса, Қазақстан Республикасы немесе әкімшілік-аумақтық бірлік тиісті бюджет қаражаты арқылы өзінің міндеттемелері бойынша субсидиарлық жауапкершілікте болады.

11. Мемлекеттік мекемелердің азаматтық-құқықтық мәмілелері Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің қазынашылық бөлімшелерінде міндетті түрде тіркелгеннен кейін күшіне енеді. Мемлекеттік мекеменің қаржылық-шаруашылық қызметін мемлекеттік мекеменің басқару органы осы тарауда және басқа да заң актілерінде көрсетілген барлық келесі функцияларды орындай отырып жүзеге асыра алады.

3-тарау. Мемлекеттік мекеме қызметінің мәні мен мақсаттары

12. Мемлекеттік мекеме қызметінің мәні: жеке тұлғаның, қоғамның, мемлекеттің мүдделері үшін оқыту және тәрбиелеу; баланың жеке басының жан-жақты дамуына қолайлы жағдай жасау; оқушылардың өзін-өзі тәрбиелеу және қосымша білім алу қажеттіліктерін қанағаттандыру.

13. Мемлекеттік мекеме қызметінің мақсаты:

1) азаматтардың белгіленген жалпыға міндетті білім беру стандарттарының Қазақстан Республикасының Конституциясымен кепілдендірілген тегін орта білім алу құқығын жүзеге асыру;

2) жалпы білім беру бағдарламаларын сапалы игеруді қамтамасыз ету;

3) мәдениеті жоғары, қоғамдағы өмірге бейімделген, терең және кеңейтілген білім беру бағдарламаларын саналы таңдауға және дамытуға дайын интеллектуалды тұлғаны қалыптастыру.

4) кәсіптік бағдарлы пәндер бойынша оқушыларды дайындау.

14. Мақсатқа жету үшін мемлекеттік мекеме келесі қызмет түрлерін жүзеге асырады: бастауыш, негізгі және жалпы орта, қосымша білім. Мекеме мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту саласында білім беру қызметін ұсынады (шағын орталық, мектепке дейінгі сыныптар). Қызметтің барлық түрлері «Рұқсаттар және хабарламалар туралы» Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 16 мамырдағы № 202 Заңында көзделген рәсімдер жүзеге асырылғаннан кейін жүзеге асырылады:

мемлекеттік мекеме қызметінің негізгі міндеттері:

1) ұлттық және жалпыадамзаттық құндылықтар, ғылым мен практиканың жетістіктері негізінде жеке тұлғаны қалыптастыруға, дамытуға бағытталған сапалы білім алу үшін қажетті жағдайлар жасау;

2) жеке тұлғаның шығармашылық, рухани және физикалық мүмкіндіктерін дамыту, адамгершілік пен салауатты өмір салтының берік негіздерін қалыптастыру, даралықты дамытуға жағдай жасау арқылы интеллектіні байыту;

3) азаматтық пен отансүйгіштікке, өз Отанына, Қазақстан Республикасына деген сүйіспеншілікке, мемлекеттік рәміздерді құрметтеуге, халықтық дәстүрлерді қастерлеуге, кез-келген конституцияға қарсы және қоғамға қарсы көріністерге төзбеушілікке тәрбиелеу;

4) белсенді азаматтық позициясы бар жеке тұлғаны тәрбиелеу, республиканың қоғамдық-саяси, экономикалық және мәдени өміріне қатысу қажеттіліктерін қалыптастыру, тұлғаның оның құқықтары мен міндеттеріне саналы қатынасы;

5) ұлттық және әлемдік мәдениеттің жетістіктерімен таныстыру; қазақ және республиканың басқа халықтарының тарихын, әдет-ғұрыптары мен дәстүрлерін зерттеу; мемлекеттік, орыс, ағылшын тілдерін меңгеру;

6) педагогикалық қызметкерлердің әлеуметтік мәртебесін арттыруды қамтамасыз ету;

7) қоғам мен экономика қажеттіліктеріне жауап беретін білім беруді бағалаудың ұлттық жүйесінің жұмыс істеуі;

8) оқытудың жаңа технологияларын, оның ішінде кредиттік, қашықтықтан, ақпараттық-коммуникациялық технологияларды енгізу және тиімді пайдалану;

9) жалпы білім беру, өндірістік оқыту және еңбек нарығының қажеттіліктері арасындағы байланысты қамтамасыз ететін және білім мен құзыреттілікке негізделген қоғамға жеке әлеуетін барынша арттыруға көмектесетін өмір бойы оқыту жүйесін дамыту;

10) оқушылардың кәсіби мотивациясын қамтамасыз ету;

11) ерекше білім беру қажеттіліктері бар адамдардың білім алуы үшін арнайы жағдайлар жасау;

Қазақстан Республикасының заңнамасына және осы жарғыға сәйкес келесі ақылы білім беру қызметтерін ұсыну:

1) қосымша білім беру бағдарламалары бойынша оқыту;

2) арнайы курстар мен пәндер циклдерін қосымша оқыту үшін;

3) жеке оқушылармен жеке негізде оқу жоспарына сәйкес сағат санынан артық пәндер бойынша қосымша сабақтар өткізу;

4) оқушылармен пәндерді қосымша тереңдетіп оқыту үшін (мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттардың тиісті білім беру бағдарламалары шеңберінен тыс);

5) ақысыз білім беру қызметтерінің кепілдендірілген көлеміне кірмейтін басқа білім беру қызметтері;

негізгі қызметтің орнына ақылы қызметтерді көрсету мүмкін емес.

Мемлекеттік мекеменің ақылы қызметтерінің бағалары Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен бекітілуге жатады.

дамытушы білім берудің жаңа мазмұнын, оны жүзеге асырудың нысандары мен әдістерін, эксперименталды оқу жоспарларын, бағдарламаларын және факультативтік курстарды іздеуді, әзірлеуді ұйымдастыратын білім беру ұйымы болып табылады. Оқу процесін ұйымдастыру, басқару осы жарғыға сәйкес жүзеге асырылады.

оқу-тәрбие қызметі мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттары негізінде әзірленген және міндетті негізгі және қосымша бағдарламаларды әзірлеуді жүзеге асыратын оқу жоспарлары мен бағдарламаларына сәйкес жүзеге асырылады. Мемлекеттік мекеменің бағдарламалары мемлекеттік жалпы білім беретін мектептердің типтік бағдарламаларына негізделген.

мемлекеттік мекеменің «Білім туралы» Қазақстан Республикасының Заңында айқындалған шектерде оқытудың формаларын, құралдары мен әдістерін таңдауда дербес. Оқу процесін жүзеге асыру үшін мектеп жылдық жұмыс оқу жоспарын және мектеп басшысы бекітетін оқу сабақтарының кестесін жасайды және бекітеді.

оқу пәндерін тереңдетіп оқу үшін факультативтерге және әр сыныпқа 4 сағат есебімен оқушылардың таңдауы бойынша қосымша курстарды ұйымдастыруға қаражат бөлінуі мүмкін.

оқыту тілі мемлекеттік тіл болып табылады.

оқу жұмыс жоспарының вариативтік бөлімі қамтамасыз етіледі:

1) жеке таңдау, жеке даму бағдарламасы, инновациялық және оқыту технологияларын қолдану;

2) мектептің мақсаттары мен міндеттеріне сәйкес келетін қосымша білім беру бағдарламаларын іске асыруға арналған пәндерді дамытатын жаңа оқу жоспарларын енгізу;

3) оқушылардың ақыл-ой белсенділігін дамыта отырып, шындықты танудың әмбебап әдістерін игеруге бағытталған жеке тұлғаның жалпы мәдени дамуына ықпал ететін, дүниетанымы мен гуманистік санасын қалыптастыратын пәндер мен курстарды енгізу.

Мемлекеттік мекеменің құрылымы:

1) әкімшілік (директор және оның орынбасарлары);

2) педагогикалық кеңес, әдістемелік кеңес, Педагогикалық әдеп жөніндегі кеңес, Қамқоршылық кеңесі, жалпы мектепшілік ата-аналар комитеті, сыныптық ата-аналар комитеттері, пәндік әдістемелік бірлестіктер;

3) сынып, топ–мемлекеттік мекеменің негізгі құрылымдық бірлігі.

білім беру деңгейлері:

1) бастауыш білім беру (1-4 сыныптар), негізгі стратегиялық бағыт - бұл кіші жастағы оқушының жеке қабілеттерін ашуға, белсенділіктің негізгі бағыттары мен оқудың оң мотивациясы негізінде бастапқы шығармашылық дағдыларды қалыптастыруға, психофизикалық, интеллектуалды және музыкалық дамуға жағдай туғызуға мүмкіндік беретін оқыту. Оқу бағдарламасын меңгеру мерзімі - 4 жыл;

«Көркем еңбек» пәнін, сондай-ақ вариативті компоненттің сағаттарын оқыту мектеп аралық оқу-өндірістік кешенінің базасында (бар болса) жүзеге асырылуы мүмкін. Қосымша білім беруді дамыту аясында, Қарағанды облысы білім басқармасының «Нұра ауданының білім бөлімі» мемлекеттік мекемесі басшысының бұйрығына сәйкес, мектеп бағдарламасының вариативті бөлігінің сағаттары қосымша білім беру ұйымына берілуі мүмкін;

сағаттар мен сабақтарды беруді, сондай-ақ үйірмелерді оқытумен байланысты барлық мәселелерді шешуді Қарағанды облысының білім басқармасы «Нұра ауданының білім бөлімі» мемлекеттік мекемесі жүзеге асырады. Мемлекеттік мекеме оқу жоспарының вариативті компонентінің сағатын мектептен тыс жерде өткізуге құқылы (мәдениет мекемелері, спорт ғимараттары, әскери ғимараттар, ғылыми зертханалар, өндірістік кәсіпорындар, қосымша білім беру ұйымдары және т.б.)

Тиісті контингентті көрсете отырып, сыныптар жиынтығы Қарағанды облысының білім басқармасы «Нұра ауданының білім бөлімі» мемлекеттік мекемесінің басшысымен келісіледі. Сабақ жиынтығын құруға мемлекеттік

мекеменің басшысы жауап береді. Сыныптардағы оқушылардың саны қолданыстағы «Білім беру объектілеріне қойылатын санитарлық-эпидемиологиялық талаптар» санитарлық ережелеріне сәйкес, осы білім беру ұйымына тікелей бөлінген бюджеттік қаражатты ескере отырып, санитарлық нормалар сақталған жағдайда белгіленеді.

саны 20 адамнан кем емес, мемлекеттік білім беру стандартында айқындалатын тізімдегі пәндерді оқуда, сыныптар 2 кіші топқа бөлінуі мүмкін. Егер оқу жылы ішінде оқушылар саны 20 оқушыдан кем болған жағдайда сыныпты 2 кіші топқа бөлу осы оқу жылының келесі тоқсанынан бастап тоқтатылады. Жарғының осы тармағы бюджеттің мүмкіндіктерін ескереді.

егер мемлекеттік мекеме шағын жинақты мектеп санатына жатқызылса, онда оқу-тәрбие процесі әр түрлі жастағы оқушылардың біріктірілген сыныптардағы біліміне сәйкес қамтамасыз етіледі;

шағын жинақты мектептерде жеке пәндерді оқуда және сыныпта 10-16 оқушының қатысуын кіші топтарға бөлуге рұқсат етіледі. Сыныптарды бір сыныпқа біріктіру және біріктіру кезінде әр түрлі жастағы оқушылардың саны 10 адамнан аспауы керек. Шағын жинақты мектептердегі сыныптардың толымдылығы 3-10 адамнан немесе одан да көп адамға рұқсат етіледі. Үш немесе төрт сыныпты біріктіргенде, оқу сабақтарын ұйымдастырудың жылжымалы кестесі қолданылады. Бірінші сынып пен түлектер сыныптарын біріктіріп оқытуға жол берілмейді;

мемлекеттік мекемеде толық және толық емес жұмыс күнімен мектепке дейінгі шағын орталық құра алады. Мектепке дейінгі шағын орталық заңды тұлға болып табылмайды, ол мекеменің құрылымдық бөлімшесі болып табылады және балаларды жан-жақты дамыту және ата-аналарына баланы тәрбиелеу мен оқытуды ұйымдастыруда консультациялық-әдістемелік қолдау көрсету, балалардың әлеуметтік бейімделуі үшін құрылған.

шағын орталыққа қабылдау мектепке дейінгі білім беру ұйымдарына құжаттарды қабылдау және балаларды қабылдау ережелері негізінде жүзеге асырылады. Балаларды қабылдауға арналған құжаттардың тізбесі мектепке дейінгі білім беру ұйымдарына құжаттарды қабылдау және балаларды қабылдау ережелерімен және мемлекеттік қызмет көрсетудің тиісті мемлекеттік стандартымен анықталады;

мемлекеттік мекеме оқушыларға үйде оқытуды денсаулық жағдайы туралы медициналық анықтамаға сәйкес ұсынады. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің нұсқауына сәйкес аптасына оқу сағатының саны бөлінеді, кесте жасалады, бұйрық мұғалімдердің жеке құрамымен анықталады, сабақтар журналы жүргізіледі. Ата-аналар (заңды өкілдер) үйде сабақ өткізуге жағдай жасауға міндетті.

оқу сабақтары басталуы және ақталуы Қазақстан Республикасының заңнамасында айқындалған тәртіппен жүзеге асырылады. Оқу жылының ұзақтығы, оның ішінде оқу аптасы және каникул білім беру саласындағы

мемлекеттік стандарттың және Қазақстан Республикасының өзге де нормативтік құқықтық актілерінің талаптарына сәйкес анықталады.

Мемлекеттік мекемеде келесі жұмыс және сабақ кестесі белгіленуі мүмкін: бірінші ауысым сабақтарының басталуы сағ. 8:00 (8:30 немесе 9:00), екінші ауысымда сағ. 13:30 (14:00). Сабақ кестесін мектеп басшысы немесе оны алмастыратын тұлға бекітеді. Сабақ кестесінде күн сайынғы сабақтың саны, ұзақтығы мен сабақтың кезектілігі, сонымен қатар сабақтар арасындағы үзілістердің ұзақтығы көрсетіледі. Мектеп кестесі бойынша сұрақтар қолданыстағы «Білім беру объектілеріне қойылатын санитарлық-эпидемиологиялық талаптар» санитарлық ережелерімен реттеледі. Сабақтардың кестесі эпидемиологиялық жағдайға сәйкес, уәкілетті органдар және (немесе) лауазымды адамдар белгілеген шектеу шаралары негізінде өзгеруі мүмкін.

сабақ арасындағы ауысу кезеңінде мемлекеттік мекеме Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес мектеп асханасында ата-аналар мен жалпыға бірдей білім беру қоры есебінен мектеп асханасында тамақтануды ұйымдастырады.

Мемлекеттік мекемедегі тәртіп оқушылардың, тәрбиеленушілердің, мұғалімдердің адамдық қадір-қасиетін құрметтеу негізінде қолдау көрсетіледі. Оқушыларға қатысты физикалық және психикалық зорлық-зомбылық әдістерін қолдануға жол берілмейді. Оқушыларға дәрігерге дейінгі медициналық қызмет көрсетуді мейірбике қамтамасыз етеді, ол әкімшілікпен және педагогикалық персоналмен қатар білім алушылардың денсаулығы мен физикалық дамуына, емдеу іс-шараларын жүргізуге және санитариялық-гигиеналық нормаларды сақтауға жауапты болады. Дәрігерлік медициналық қызмет көрсетуді жергілікті деңгейдегі денсаулық сақтау органдары (емхана) жүзеге асырады. Оқушылар кесте бойынша медициналық тексеруден өтеді.

«Білім туралы» Қазақстан Республикасы Заңының талаптарына сәйкес мектеп формасы міндетті. Оны кию тәртібі мен стилі ата-аналар комитетімен немесе қамқоршылық кеңесінің келісімімен мектеп басшысының бұйрығымен бекітіледі. Мектеп формасы оқытудың зайырлы сипатына сәйкес келуі тиіс. Киім элементтерін, оның ішінде шляпалар мен түрлі конфессиялардың діни ұстанымдарының атрибуттарын мектеп формасына енгізуге жол берілмейді;

міндетті мектеп формасына қойылатын талаптар Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 14 қаңтардағы № 26 бұйрығында айқындалған жалпы талаптарға сәйкес келуі тиіс;

мемлекеттік мекемеде саяси партиялардың, қоғамдық-саяси және діни қозғалыстар мен ұйымдардың ұйымдық құрылымдарын құруға және олардың жұмысына жол берілмейді. Мекеме зайырлы және діни білімнің бөліну принципін сақтауға міндетті. Кезкелген түрдегі діни білім алуға жол берілмейді.

инклюзивті білім берудің мақсаттарын жүзеге асыра отырып, мемлекеттік мекеме ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларға

олардың білім алуы, дамуында ауытқушылықтарды түзету және білім берудің барлық деңгейлерінде әлеуметтік бейімделуі үшін ерекше жағдайлар жасайды. Мемлекеттік мекемедегі оқушылардың ата-аналарының немесе басқа заңды өкілдерінің мүдделерін ескере отырып, инклюзивті сыныптар ашылуы мүмкін (бір сыныпта ерекше білім беру қажеттіліктері бар екі баладан артық оқуға болмайды). Инклюзивтік сыныптарға психологиялық-медициналық-педагогикалық консультациялардың қорытындылары мен ұсыныстары негізінде оқуға түскен ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалар жалпы білім беру бағдарламасы немесе жеке бағдарлама бойынша оқытыла алады. Инклюзивті сыныптарға жазылған ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалар үшін түзету сабақтарын арнайы мұғалімдер (олигофренопедагог, сурдопедагог, тифлопедагог, мұғалім-дефектолог, мұғалім-логопед, логопед) жүргізеді. Мемлекеттік мекемеде логопедтік пункт өз жұмысын тұрақты негізде жүргізе алады. Логопедтік пунктін ашылуы Қарағанды облысы әкімдігінің білім басқармасы «Нұра ауданының білім бөлімі» мемлекеттік мекемесі басшысының бұйрығымен ресімделеді.

Мемлекеттік мекемеге қабылдау бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің оқу бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымында оқуға жіберудің стандартты ережелері негізінде жүзеге асырылады. Балаларды қабылдауға арналған құжаттар тізімі бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің білім беру оқу жоспарларын іске асыратын білім беру ұйымдарында оқуға қабылдау ережелерімен және мемлекеттік қызметтер көрсетудің тиісті мемлекеттік стандарттарымен анықталады. Бірінші сыныпқа қабылдау үшін баланың ата-аналары немесе заңды өкілдері мұғалімді таңдауға құқылы емес. Сыныптан сыныпқа ауыстыру Педагогикалық кеңестің шешімімен оқу үлгерімі нәтижелеріне сәйкес жүзеге асырылады.

мектепалды даярлық сыныптарға қабылдау ата-аналардың немесе басқа заңды өкілдердің өтініштері бойынша жүзеге асырылады;

білім алушылардың үлгеріміне ағымдық бақылаудың, аралық және қорытынды аттестаттауды өткізу бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білімнің білім беретін оқу бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарындағы білім алушылардың үлгеріміне ағымдық бақылаудың, оларды аралық және қорытынды аттестаттау жүргізудің үлгі ережесіне сәйкес жүзеге асырылады.

қорытынды аттестаттаудан сәтті өткен түлектерге мемлекеттік мекеменің мөрімен куәландырылған тиісті білімі туралы мемлекеттік үлгідегі құжат беріледі;

кәмелетке толмаған білім алушыларды шығаруға құқыққа қайшы әрекеттер жасағаны, білім беру ұйымының жарғысын өрескел және бірнеше рет бұзғаны үшін білім беру ұйымын мемлекеттік басқару органының шешімі бойынша ерекше жағдайларда жол беріледі. Жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балаларды шығару туралы шешім

қорғаншылық және қамқоршылық органдарының келісімімен қабылданады. Кәмелетке толған білім алушыларды мемлекеттік мекемеден шығаруға педагогикалық кеңестің шешімі бойынша құқыққа қайшы әрекеттер жасағаны, білім беру ұйымының жарғысын өрескел және бірнеше рет бұзғаны, сондай-ақ үлгерімі үшін жол беріледі.

тәрбиеленушілерді шағын -орталықтың топтарынан шығару ай сайынғы төлемді уақтылы төлемеген, бала бір айдан астам уақыт себепсіз келмей кетсе, егер медициналық қарама-қайшылықтар болған жағдайда жүзеге асырылады.

білім алушыларға дәрігер алды медициналық қызметті медбике, әкімшілік пен педагогикалық персонал құрамымен бірге білім алушылардың денсаулығы мен физикалық дамуына, емдік шаралардың өткізілуіне және санитарлық-гигиеналық нормалардың сақталуына жауап беріп қамтамасыз етеді. Дәрігерлік медициналық қызметті жергілікті деңгейдегі денсаулық сақтау органдары (емханалар) көрсетеді. Білім алушылар кесте бойынша медициналық тексеруден өтіп отырады;

жалпы білім беру процесінің қатысушылары: тәрбиеленушілер, білім алушылар, педагогтар, тәрбиеленушілер мен білім алушылардың ата-аналары (оларды алмастыратын тұлғалар) болып табылады.

білім алушылар:

- 1) тегін жалпы орта білім алуға;
- 2) әртүрлі қызмет түрлеріндегі ерекше табыстары үшін көтермелеуге;
- 3) медициналық қызмет көрсетуге;
- 4) кітапхана қорын тегін пайдалану;
- 5) қосымша (ақылы) білім беру қызметтерін алуға;
- 6) мекемені басқаруға қатысуға;
- 7) адамның қадір-қасиетін құрметтеуге, ар-ождан мен ақпарат бостандығына, өз пікірлері мен сенімдерін еркін білдіруге құқығы бар.

Мемлекеттік мекеме зайырлы және діни білімнің бөліну принципін ұстанады. Діни тәрбиенің кез келген түріне жол берілмейді.

қорытынды аттестаттаудан сәтті өткен түлектерге мекеменің мөрімен расталған тиісті білімі туралы мемлекеттік үлгідегі құжат беріледі.

білім алушылар міндетті:

- 1) мекеменің жарғысы мен ішкі тәртіп ережелерін сақтауға;
- 2) адалдықпен оқуға және оқу орнының мүлкіне мұқият күтім жасауға, мектептің мүлкіне зиян келтірілген жағдайда, оның құндылығын ата-аналарымен бірге қалпына келтіруге және өтеуге;
- 3) басқа оқушылар мен оқу орнының қызметкерлерінің ар-намысы мен қадір-қасиетін құрметтеуге;
- 4) мектеп белгілеген мектеп формасын киюге.

кәмелетке толмаған балалардың ата-аналары мен өзге де заңды өкілдері құқылы:

1) баланың қалауын, жеке бейімділігі мен ерекшеліктерін ескере отырып, мемлекеттік мекеменің беретін мүмкіндіктері аясында білім беру нысанын таңдауға;

2) қамқоршылық кеңесі немесе ата-аналар комитеті арқылы мектептің басқару органдарының жұмысына қатысуға;

3) балаларының үлгерімі, тәртібі және оқу жағдайлары туралы ақпарат алуға;

4) балаларын оқыту мен тәрбиелеу мәселелері бойынша кеңестер алуға. ата-аналар және өзге заңды өкілдері міндетті:

1) балалардың қауіпсіз өмір сүруі мен оқуы үшін, олардың интеллектуалды және дене күшінің дамуын, адамгершілік қалыптасуын қамтамасыз ету үшін сау және қауіпсіз жағдайлар жасауға;

2) балаларды мектепалды даярлықпен қамтамасыз етуге;

3) мектеппен ынтымақтастық орнатуға;

4) балалардың мектепке баруын қамтамасыз етуге;

5) балаларды оқулықтармен, оқу құралдарымен, мектеп формасымен қамтамасыз етуге;

6) демалысты қоса алғанда, сабақтан тыс уақытта ата-аналар балаларының бос уақытын, жұмыспен қамтылуын және тәрбиесін ұйымдастыруға толық жауап береді;

7) мекеменің педагогикалық және басқа қызметкерлерінің ар-намысы мен қадір-қасиетін құрметтеуге;

ата-аналар (оларды алмастыратын тұлғалар) мектептің жарғысын, ішкі тәртіп ережелерін сақтауға және өз балаларының тәрбиесі мен оқуына, сондай-ақ мемлекеттік меншікке құрметпен қарауға міндетті.

Мемлекеттік мекемені басқару Қазақстан Республикасының заңнамасына, осы жарғыға сәйкес жүзеге асырылады. Алқалы басқарудың нысаны Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен Педагогикалық кеңес болып табылады.

Мемлекеттік мекемені басқаруды тікелей директор жүзеге асырады.

Директор жауапты:

1) мемлекеттік мекеменің қызметкерлерінің біліктілік деңгейі, оқу жоспарлары мен оқу процесінің кестесіне сәйкес білім беру бағдарламаларын іске асырғаны үшін, білім алушылардың білім сапасы, өмірі мен денсаулығы, оқу процесі кезінде Қазақстан Республикасы заңнамасында белгіленген тәртіппен мекеме оқушылары мен қызметкерлерінің құқықтары және бостандықтарын сақтауға.

2) нормативтік актілерді, басқару органдарының бұйрықтарын, лауазымдық нұсқаулықта белгіленген қызметтік міндеттерді орындамағаны немесе тиісінше орындамағаны үшін, оның ішінде берілген құқықтарды пайдаланбағаны үшін.

3) білім алушының жеке басына қарсы физикалық және (немесе) психикалық зорлық-зомбылыққа байланысты тәрбиенің бір жолғы әдістерін

колданғаны, сондай-ақ кез-келген басқа азғындық әрекеттерді жасағаны үшін директор еңбек заңнамасына сәйкес қызметінен босатылуы мүмкін.

4) өрт қауіпсіздігі, еңбекті қорғау, оқу үдерісін ұйымдастырудың санитарлық-гигиеналық ережелерін бұзғаны үшін директор Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген жауапкершілікке тартылады.

тиісті бейіндер бойынша арнайы педагогикалық немесе кәсіптік білімі бар тұлғалар педагогикалық қызметпен айналысуға рұқсат етіледі. Келесі тұлғалар жұмыс істеуге жіберілмейді:

1) медициналық қарсы көрсетілімдері бар;
2) психиатриялық және (немесе) наркологиялық диспансерде есепте тұрған. Жыл сайын, жылына бір рет, оқу жылының басында мұғалім өзінің психиатриялық және (немесе) наркологиялық диспансерде тіркелмегендігін кез-келген заңды түрде растайды;

3) соттың заңды күшіне енген үкіміне сәйкес мұғалімнің кәсіби қызметін жүзеге асыру құқығынан айырылған;

4) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен әрекетке қабілетсіз немесе әрекеті шектеулі деп танылған;

5) Қазақстан Республикасының Еңбек кодексінде көзделген шектеулер негізінде;

жұмысқа қабылдау кезінде директор тиісті бос мемлекеттік қызмет орындарын иеленуге қойылатын біліктілік талаптарын басшылыққа алуы керек. Тиісті білімсіз оқытушылық қызметпен айналысуға жол берілмейді.

Азаматтарды педагогикалық қызметке қабылдау тәртібін бұзғаны үшін директор жеке жауапкершілікке тартылады. Мемлекеттік мекеме қызметкерлерінің құқықтары мен міндеттері тиісті лауазымға немесе қызмет түріне Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерімен анықталады.

мемлекеттік мекемені басқару формаларының бірі - педагогикалық кеңес. Педагогикалық кеңестің құрамына: білім беру ұйымының жетекшісі (төраға), оның орынбасарлары, мұғалімдер, тәрбиешілер, психолог, әлеуметтік педагог кіреді. Білім беру ұйымының педагогикалық кеңесінің отырыстарына ата-аналар комитетінің немесе қамқоршылар кеңесінің мүшелері шақырылады. Педагогикалық кеңестің құрамы оқу жылына білім беру ұйымы жетекшісінің бұйрығымен бекітіледі. Педагогикалық кеңес өз мүшелерінен бір жыл мерзімге хатшы сайлайды.

педагогикалық кеңес:

1) білім беру ұйымында құқықтық актілерді іске асыру жөніндегі шараларды;

2) оқу және оқу-әдістемелік жұмысының жағдайы, оқытудың барлық түрлерінде оқыту әдістерін жетілдіру, оқытудың жаңа технологияларын енгізу мәселелерін;

3) оқу-тәрбие жұмысын жоспарлау мәселелерін;

4) қорытынды аттестаттау, оқушыларды емтихандарға өткізу, ұсынылған құжаттар негізінде оқушыларды емтихандардан босату,

оқушыларды келесі сыныпқа көшіру немесе оларды екінші жылға қалдыру, оқушыларды грамотамен, мақтау қағаздарымен марапаттау, негізгі орта білімді үздік бітіргені туралы куәлік беру, негізгі орта білім курсы аяқтау туралы куәлік, үздік аттестат, орта жалпы білім туралы куәлік, белгіленген үлгідегі анықтамаларды беруді;

5) оқу жүктемесін бөлу, алдын-ала тарифтеу, аттестаттауға дайындық, мұғалімдерді марапаттау және көтермелеу мәселелерін қарастырады.

педагогикалық кеңестің жұмысы оқу жылына арналған жоспарға сәйкес жүзеге асырылады, педагогикалық кеңестің отырысында қаралады және мектептің директоры бекітеді. Педагогикалық кеңес жылына кем дегенде бес рет жиналады.

15. Мемлекеттік мекеме қызметті жүзеге асыруға, сондай-ақ осы жарғыда бекітілген өз қызметінің мәні мен мақсаттарына сәйкес келмейтін мәмілелер жасауға құқылы емес.

16. Мемлекеттік мекеме қызметінің мақсаттарына қайшы келетін, Қазақстан Республикасының заңдарымен, құрылтай құжаттарымен шектелген немесе оның басшысының жарғылық құзыретін бұза отырып жасаған мәміле: құрылтайшының, тиісті саланың уәкілетті органының, сондай-ақ: оған қатысты құқық субъектісінің осы жарғыда көрсетілген мүлікке қатысты функцияларына қатысты жүзеге асыратын органның, осы жарғыда көрсетілген мемлекеттік мүлік жөніндегі уәкілетті органның талабы бойынша жарамсыз болып танылуы мүмкін.

4-тарау. Мемлекеттік мекемені басқару

17. Мемлекеттік мекемеге жалпы басшылықты Қарағанды облысының білім басқармасы «Нұра ауданының білім бөлімі» мемлекеттік мекемесі жүзеге асырады.

18. Қарағанды облысының әкімдігі мемлекеттік мекемені қайта құру және тарату туралы шешім қабылдайды.

«Қарағанды облысының экономика бөлімі» мемлекеттік мекемесі Қазақстан Республикасының заңнамаларында белгіленген тәртіппен келесі функцияларды жүзеге асырады:

- 1) коммуналдық мемлекеттік мекемеге мүлікті бекітіп береді;
- 2) мемлекеттік мекеменің Жарғысын, енгізуді, өзгертулер мен толықтыруларды бекітеді.

Қарағанды облысының білім басқармасы «Нұра ауданының білім бөлімі» мемлекеттік мекемесі белгіленген заңнамалар тәртібімен келесі функцияларды жүзеге асырады:

- 1) мемлекеттік мекеменің басшысын тағайындайды;
- 2) мемлекеттік мекеменің жеке қаржыландыру жоспарын бекітеді;
- 3) мемлекеттік мекеме мүлкінің сақталуына бақылауды жүзеге асырады;

4) мемлекеттік мекеменің басқару органдарының құрылымын, құрылуы тәртібі мен өкілеттік мерзімін, мемлекеттік мекеменің шешімдер қабылдау тәртібін анықтайды;

5) мемлекеттік мекеме басшысының құқықтарын, міндеттері мен жауапкершілігін, оны лауазымынан босату негіздерін айқындайды;

6) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес мемлекеттік мекеменің штаттық кестесін, тарификация тізімдерін және өзге де қаржы-экономикалық құжаттамасын келіседі;

7) мемлекеттік мекемеге берілген немесе өзінің шаруашылық қызметі нәтижесінде сатып алған мүлікті алып қоюға немесе қайта бөлуге мемлекеттік мүлік жөніндегі уәкілетті органға жазбаша келісім береді;

8) мемлекеттік мекеменің құрылтайшысына мемлекеттік мекемені қайта құру және тарату туралы ұсыныстар енгізеді;

9) осы жарғымен және Қазақстан Республикасының өзге де заңнамасымен оған жүктелген өзге де өкілеттіктерді жүзеге асырады.

19. Мемлекеттік мекеменің директорын білім беру саласындағы уәкілетті орган бекіткен тағайындау ережесіне сәйкес Қарағанды облысының білім басқармасы «Нұра ауданының білім бөлімі» мемлекеттік мекемесінің басшысы қызметке тағайындайды және қызметтен босатады.

20. Мемлекеттік мекеменің директоры мемлекеттік мекеменің жұмысын ұйымдастырады және басқарады, Қарағанды облысының білім басқармасы «Нұра ауданының білім бөлімі» мемлекеттік мекемесіне тікелей бағынады және мемлекеттік мекемеге жүктелген міндеттердің орындалуы мен оның функцияларын жүзеге асыру үшін жеке жауапкершілікті көтереді.

21. Мемлекеттік мекеменің директоры бір адамдық басқару қағидаттары бойынша әрекет етеді және Қазақстан Республикасының заңнамасында және осы жарғыда айқындалған оның құзыретіне сәйкес мемлекеттік мекеменің қызметі туралы өз бетінше шешім қабылдайды.

22. Мемлекеттік мекеме жарғысынан тыс қызметті жүзеге асыруға бағытталған мемлекеттік мекеме директорының әрекеттері еңбек міндеттерін бұзу болып табылады және тәртіптік және материалдық жауапкершілікті қолдануға әкеп соғады.

23. Мемлекеттік мекеменің қызметті жүзеге асыруы барысында мемлекеттік мекеме директоры Қазақстан Республикасы заңнамасында белгіленген тәртіппен:

1) мемлекеттік мекеме атынан сенімхатсыз әрекет етеді;

2) мемлекеттік органдарда, басқа да ұйымдарда мемлекеттік мекеменің мүддесін білдіреді;

3) шарттар жасайды;

4) сенімхаттар береді;

5) мемлекеттік мекеменің іссапарларға, тағылымдамаға, қызметкерлерді қазақстандық және шетелдік оқу орталықтарында оқытуға және қызметкерлердің біліктілігін жоғарылатудың өзге де түрлеріне байланысты тәртібі мен жоспарларын бекітеді;

- 6) банктік шоттар ашады;
- 7) барлық қызметкерлер үшін міндетті бұйрықтар шығарады және нұсқаулар береді;
- 8) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес мемлекеттік мекеменің қызметкерлерін жұмысқа қабылдайды және жұмыстан босатады;
- 9) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен мемлекеттік мекеменің қызметкерлеріне көтермелеу шараларын қолданады және тәртіптік жазалар қолданады;
- 10) өзінің орынбасарларының және мемлекеттік мекеменің басқа жетекші қызметкерлерінің міндеттері мен өкілеттіктерін анықтайды;
- 11) сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы сақтауға, оның ішінде білім беру ұйымындағы сыбайлас жемқорлықты болдырмау және алдын-алу шараларын қабылдау бойынша жұмысты ұйымдастырады;
- 12) өзіне Қазақстан Республикасының заңнамасымен, осы жарғымен және Қарағанды облысының білім басқармасы «Нұра ауданының білім бөлімі» мемлекеттік мекемесімен жүктелген өзге де функцияларды жүзеге асырады.

5-тарау. Мемлекеттік мекеме мүлкінің құрылу тәртібі

24. Мемлекеттік мекеме мүлкінің құны оның теңгерімінде айқындалатын заңды тұлғаның активтері құрайды. Мемлекеттік мекеменің мүлкі:

- 1) оған құрылтайшы берген мүлік;
- 2) өз қызметі барысында сатып алған мүлік (ақшалай кірістерді қоса алғанда);
- 3) Қазақстан Республикасының заңнамасымен тыйым салынбаған өзге де көздересебінен құрылады.

25. Мемлекеттік мекеме өзіне бекітілген мүлікті және оған смета бойынша бөлінген қаражат есебінен сатып алынған мүлікті өз бетімен иеліктен шығаруға немесе оған өзгедей тәсілмен билік етуге құқығы жоқ.

26. Мемлекеттік мекеменің қызметі Қарағанды облысының бюджетінен қаржыландырылады.

27. Мемлекеттік мекеме Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес бухгалтерлік есеп пен есепті жүргізеді. Мемлекеттік мекеменің есебі мен есеп беруін мемлекеттік мекеменің басқару органы алынған барлық функцияларымен жүзеге асыра алады.

28. Мемлекеттік мекеменің қаржылық-шаруашылық қызметін тексеру және ревизия Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен жүзеге асырылады.

6-тарау. Мемлекеттік мекемедегі жұмыс тәртібі

29. Мемлекеттік мекеменің жұмыс тәртібі ішкі еңбек тәртібінің қағидаларымен белгіленеді және Қазақстан Республикасы еңбек заңнамасының нормаларына қайшы келмеуі тиіс.

7-тарау. Құрылтай құжаттарына өзгерістер мен толықтырулар енгізу тәртібі

30. Мемлекеттік мекеменің құрылтай құжаттарына өзгерістер мен толықтырулар құрылтайшының немесе осы шешімді қабылдаған органның шешімі бойынша қолданыстағы заңнамада айқындалған өкілеттіктерге сәйкес енгізіледі. «Заңды тұлғаларды мемлекеттік тіркеу және филиалдар мен өкілдіктерді тіркеу туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес құрылтай құжаттарына өзгерістер мен толықтырулар енгізу, аумақтық әділет органдарында мемлекеттік тіркеу рәсімінен өтеді.

8-тарау. Мемлекеттік мекемені қайта ұйымдастыру және тарату шарттары

31. Мемлекеттік мекемені қайта құру және тарату Қарағанды облысы әкімдігінің шешімі бойынша жүзеге асырылады.

32. Мемлекеттік мекеме заң актілерінде көзделген басқада негіздер бойынша таратылады.

33. Мемлекеттік мекемені қайта құруды және таратуды «Қарағанды облысының білім басқармасы» мемлекеттік мекемесімен келісім бойынша Қарағанды облысының әкімдігі жүзеге асырады.

34. Таратылған мемлекеттік заңды тұлғаның кредиторлардың талаптары қанағаттандырылғаннан кейін қалған мүлікті «Қарағанды облысының экономика басқармасы» мемлекеттік мекемесі қайта бөледі.

35. Таратылған мемлекеттік мекеменің ақшасы, оның ішінде кредиторлардың талаптары қанағаттандырылғаннан кейін қалған осы заңды тұлғаның мүлкін сату нәтижесінде алынған қаражат тиісті бюджеттің кірісіне есептеледі.

9-тарау. Мемлекеттік мекеменің филиалдары мен өкілдіктері туралы мәліметтер

36. Мемлекеттік мекеменің филиалдары мен өкілдіктері жоқ.

Директор _____ Г.Т. Абсалыкова
(қолы)